

YTTRANDE 2012-02-06

Landsbygdsdepartementet

Avseende förslag till Europaparlamentets och Rådets förordning om Europeiska havs- och fiskerifonden COM (2011) 804

SAMMANFATTNING

Förslaget utgår uppenbarligen från traditionellt yrkesfiske och vattenbruk, fortsättningsvis benämnt avsalufiske. Förslaget är till stora delar ämnat att bevara näringar och strukturer som inte längre ur ett ekosystemperspektiv kan ha den omfattning som de har idag. SeFF, Sveriges fisketurismföretagare, representerar en näring som i Sverige har ett större ekonomiskt värde än avsalufisket. Vi nyttjar samma biologiska resurs, i havet, i vattendrag med havsvandrande fisk och i alla inlandsvatten där avsalufiske bedrivs. Vi bedriver vår verksamhet från samma bryggor, i samma sjöar och i samma älvar som de som är avsalufiskare. Vi kommer att konkurrera med avsalufiskarna om nyttjanderätter, offentligt stöd, forskarresurser och kunder. Vi borde behandlas lika och SeFF förordar därför att:

1. Regeringen påverka utformningen av EUs regler så att fisketuristisk näringsverksamhet likställs med avsalufiske, dvs yrkesfiske och vattenbruk.
2. I andra hand och om inte 1. får gehör, att svensk lagstiftning likställer fisketurismföretagande med avsalufiske så att fisketurismen i Sverige inte diskvalificeras från framtida EU-stöd riktat mot avsalufiskare, eller på annat sätt missgynnas av kommande EU-regler.

Sverige har relativt andra EU-länder ett litet avsalufiske och en omfattande sportfisketurism. Det är därmed viktigt för Sverige som nation att verka för att näringen sportfisketurism inkluderas i sin helhet för att kunna dra full nytta av de ekonomiska resurser som fonden ska fördela.

BAKGRUND OCH ALLMÄNNA SYNPUNKTER

Det är uppenbart att hela förslaget utgår från traditionellt yrkesfiske och vattenbruk – avsalufiske, även om förslaget i några få stycken tar upp andra utgångspunkter. De som omfattas är enligt definitionen(6) på sid 30: "fiskare: varje person som bedriver yrkesmässigt fiske, av det slag som erkänns av medlemsstaten, ombord på ett fartyg för yrkesmässigt fiske, eller som yrkesmässigt men utan fartyg skördar marina organismer, på ett sätt som erkänns av medlemsstaten." Det senare avser uppenbart fiskodling för konsumtion. Inom fisketurism är "skördandet" inte centralt utan det är upplevelsen.

Fisketurismen i Sverige representerar ett större samhällsekonomiskt värde än avsalufisket och Sverige är förmodligen det EU-land där fisketurismen relativt avsalufisket har störst ekonomisk betydelse, sannolikt följt av Storbritannien (där fö fisketurism från båt i havet betraktas som yrkesfiske). Därmed är det förståeligt att förslaget så ensidigt utgår från avsalufiske och desto viktigare att Sverige antingen påverkar regelverket kring fonden så att stöd även kan utgå till fisketurismföretagare, eller att svensk lagstiftning möjliggör att svenska entreprenörer inom fisketurism ur ett EU-perspektiv betraktas som "fiskare" enligt EUs definition.

Eftersom en ny svensk fiskelag är under utarbetande får frågan om huruvida fisketurism betraktas som näring eller fritidsverksamhet i svensk lag ännu större betydelse. SeFF har tidigare i remissvar

och kontakter med myndigheterna verkat för att fisketurism är näringsverksamhet. Våra viktigaste argument har varit att skaldjursturism i havet annars skulle försvåras och att vi genom att inte betraktas som yrkesfiskare riskerar att utestängas från den regionala förvaltningen av resursen. Det senare är uppenbart i nuvarande sammansättning av representationen inom fiskeområden där många helt saknar representanter från fisketurismen.

Det nämns att turism är en möjlig framtida försörjningsmöjlighet för avsalufiskare. Det har vi redan sett i Sverige, där offentligt stöd utgått till traditionella yrkesfiskare för att utveckla turistfiske som konkurrerar med entreprenörer inom fisketurism - som byggt sin verksamhet utan offentligt stöd. Den problematiken ökar kraftigt när fonden också innefattar inlandsvatten och vattenbrukare som ska få stöd för att etablera sig inom sportfisketurism och få förtur till fysisk tillgång till vatten och infrastruktur. Detta är helt orimligt.

Stora delar av förslaget avhandlar problematiken med överfiske och hotade bestånd. Fisketurism med spö, eller med burar för skaldjursfiske, har den stora fördelen att det är selektivt fiske, det vill säga att man fiskar med metoder och redskap som tillåter återutsättning av fångst som av olika anledningar är skyddsvärd. Vidare är sportfisketurismens miljöpåverkan försumbar i jämförelse med fiskodling/vattenbruk. Fiskemetoderna och lokalisering av fisketurismföretagen uppfyller dessutom förslagets mål att värna småskaligt fiske samt försörjningsmöjligheter och utveckling på landsbygden.

Svenska myndigheter måste nu ta tag i utmaningen att bättre balansera yrkesfiske och fisketurism. Vi konkurrerar om samma biologiska resurs. Ett exempel är yrkesfisket efter lax i Östersjön, som sker på hotade bestånd och ändå uppbär offentligt stöd. I Sverige omsätter detta fiske mindre än 10 Mkr, i nivå med de subsidier som lämnas. Detta kan ställas mot turistfisket som enbart i Mörrumsån beräknas omsätta 30 – 50 Mkr per år. Där är nu verksamheten under stark press eftersom laxuppgången så svag. I Norge, Skottland och på Island omsätts miljardbelopp inom laxfisketurismen och potentialen för att nå dit har vi även här i Sverige. Det vore helt orimligt om den nya fonden skulle cementera det historiska förhållandet mellan avsalufiske och fisketurism. Det handlar om ekonomisk utveckling och nya arbetstillfällen, i enlighet med EUs flaggskeppsinitiativ.

EXEMPEL OCH STÄLLNINGSTAGANDE

SeFF har inte resurser att detaljgranska och kommentera hela förslaget utan vi kommenterar nedan enbart de mest uppenbara bristerna och oklarheterna i förslaget. SeFFs ställningstagande och förslag till klargöranden och förändringar anges tillsammans med referensen till förslaget. Återkommande är problematiken med hur fiske, fiskare, yrkesfiske, kustfiske, marina sektorer och vattenbruk definieras. Var sorterar sportfisketurism?

SID 7 Avsnitt 2: Här förekommer begreppet "ickelivsmedelsvattenbruk" (ILVB) för första och enda gången i dokumentet. ILVB ska enligt förslaget främjas för att utveckla t ex turism och sportfiske. Näringen ILVB, där sportfisketurism otvivelaktigt står för det största värdet, måste ges större plats i regelverket än det har i förslaget.

SID 13 Avsnitt (6): Utgångspunkten är uppenbarligen befintligt kust- och inlandsfiske med tillhörande samhällen. ILVB/sportfisketurism kan ha, men har inte nödvändigtvis koppling till befintliga/historiska samhällen och befintligt (yrkes)fiske.

SID 16 Avsnitt (22): Noteras att näringslivets organisationer (t ex SeFF) ska ges möjlighet och resurser för att delta i arbetet med att stärka partnerskapet mellan unionen och MS.

SID 17 Avsnitt (33) - (35): En stor del av SeFFs medlemmar verkar längs kusterna, har fiske (med turister i båten) som huvud- eller bisyssla och är oftast småskaliga så SeFF ser fram mot stöd till organisationer och företagare.

SID 18-19 Avsnitt (47) – (48): Utgångspunkten är återigen vattenbruk i form av fiskodling, befintlig eller nyetablerad. Utifrån etablerad fiskodling skall företagarna sedan finna "nya inkomstformer" i form av "biverksamhet utanför vattenbruket som t ex sportfisketurism". Det vore orimligt om befintliga vattenbrukare får stöd för att utveckla sportfisketurism i konkurrens med företagare som redan bedriver eller vill starta renodlad sportfisketurism, som huvudverksamhet. Det måste tydliggöras att full likställdhet gäller mellan företagare inom vattenbruk och fisketurism.

SID 18 Avsnitt (50): Tillgång på vatten och utrymme måste även gälla sportfisketurism.

SID 47 Artikel 32: Innehavare av båtar för sportfisketurism inom t ex skaldjurfiske, pilkfiske eller trollingfiske måste få tillgång till samma stöd som de som verkar "inom fiskets ram", vad nu det innebär.

SID 50 Artikel 38: Varför utestänga fisketurismföretagarna från stöd för att vara delaktiga i skyddet och återställandet av den marina biologiska mångfalden? Det skrivs också om icke statliga organisationer som stödberättigade – bra.

SID 52 Artikel 42: Ref kommentar Artikel 32 ovan.

SID 54 Artikel 46 - 51: Vad avses med "vattenbruk som inriktas på annan produktion än livsmedelsproduktion" – fiskodling för utsättning i sportfiskevatten? Vad avses med "offshore" – allt vattenbruk som inte sker i sötvatten?

Även om fisketurismen i Sverige representerar ett större värde än yrkesfisket som helhet är de av samma storleksordning. Men fisketurism bedrivs till stor del kustnära och i sötvatten och jämförs denna del av näringen med avsalufiske i kustnära vatten och sötvatten är skillnaderna i värde mycket stora och hela förslaget kring vattenbruk blir därmed än märkligare. På havet finns det plats för alla, även om inte fisken räcker. I sötvatten är situationen en helt annan och förutom att resursen fisk är begränsad är tillgången till vatten och infrastruktur begränsad. Det är helt orimligt att en stor, viktig och väletablerad näring i Sverige, sportfisketurism, ska ha väsentligt sämre förutsättningar för sin utveckling än "vattenbruk"!

SID 70 Artikel 79: Påpekas att fisketurismföretagare är öppna för att medverka i datainsamling.

I detta ärende har SeFFs styrelse beslutat. Remissvaret har beretts av Manni Svensson, v ordf i SeFF som också är kontaktperson.

www.seff.org
manni@norrbystrommen.se
0708 705 506